

Simpozionul „Codul spiritual-moral al religiilor, temelie pentru prezent și viitor“

Pledoarie pentru o „morală deschisă“

„Ce ție nu-ți place, altuia nu face“. Sinteza eticii, formulată de Hillel, și-a păstrat intactă actualitatea, a evidențiat scriitorul **Toma George Măiorescu**, președintele Fundației Europene pentru Cultură și Educație Ecologică. Potrivit lui Hans Küng, autorul „Proiectului de etică globală“, lipsa normelor etice globale duc la „demontaj social și la catastrofă politică“ (Holocaust, Gulag, masacrele lui Pol Pot). „Acest tobogan al amoralului ne confirmă că [...] nici o pace nu e posibilă fără solidaritate religioasă și [...] dialog ecumenic“. Scriitorul a făcut și o schemă a interferențelor între religiile abrahamiche. Referindu-se la cartea sa, „Ecosofia“ și la edițiile ulterioare, „Ecosofia sau îmblânzirea fiarei din om“, vorbitorul a accentuat asupra rolului pe care ecumenismul îl joacă în epoca globalizării, dialogul realizându-se prin acceptul câtorva premise care apropie religiile. 1) Creatorul singur și unic; 2) Oamenii - fii și fiice ale Creatorului, respectiv, frați și surori; 3) Perceperea lui Dumnezeu în funcție de „facultățile native, culturale, temperamentale etc. strict personale“. Responsabilitatea omului „pentru însași continuitatea vieții pe pământ“, esența ecosofiei pusă în practică, poate accelera reala integrare a României în U.E.

„Nici o pace nu e posibilă fără dialog ecumenic“

Patologiile „moralelor închise“ și gestionarea lor

Relaționând sintagma „societate deschisă“ cu aceea de „morală deschisă“, prof. univ. dr. **Vasile Morar** (Universitatea București), și-a construit comunicarea pe obligația „societății deschise“ post-moderne, promoatoarea a „moralei deschise“, de a „gestiona“ noile patologii ale „moralelor închise“, generatoare de „fascism religios non-creștin și anti-occidental“, devenit megaterorism după 11 septembrie 2001. Asupra acestor incompatibilități ale „moralei deschise“ și ale celor „închise“, depistate de Bergson și Popper, într-o lucrare apărută cu un an înainte de venirea la putere a lui Hitler, trebuie să ne aplecăm, azi, într-o „lume desacralizată și relativist-sceptică“, fără să uităm că, la începuturile istoriei umanității, stă fratricidul. Conferențiarul a punctat similitudinile între anii '30 și 2000, pentru că, în ambele cazuri, avem de-a face cu atentate împotriva eticii; dragostea de aproape fiind baza oricărei religii. Privilegierea conceptului de societate deschisă în raport cu morală deschisă este inadmisibilă în condițiile în care „globalismul“ coexistă cu „tribalismul“.

Dumnezeu l-a creat pe om după chipul și asemănarea Sa. Altfel spus, Dumnezeu a creat *omul*; nu un popor, nu o rasă. Este punctul de la care pornesc și la care se întorc toate ideile despre ecumenism, cu atât mai mult, azi, când fundamentalismul religios generează teroare. Prin Decalog, Dumnezeu dăruiește poporului evreu și umanității întregi un cod moral, inexistent până atunci în Antichitatea idolatră. A fi om devine un titlu mult mai demn de respect decât toate demnitățile. Iată cele două fundamente ale temei Simpozionului „Codul moral-spiritual al religiilor, temelie pentru prezent și viitor“. Parlamentari, diplomați, medici, juriști, sociologi, profesori, scriitori ș.a., aparținând celor trei mari religii monoteiste - iudaismul, creștinismul, islamul - au susținut comunicări și intervenții la temă (moderator - preot prof. dr. **Alexandru I. Stan**, secretar general al Asociației pentru Pacea Religiilor). Găzduit, nu demult, de Centrul Cultural Comunitar și organizat de Asociația sus-amintită, de Fundația Europeană pentru Cultură și Educație Ecologică, Comisia U.N.E.S.C.O. pentru România, Fundația Internațională „Omenia“, Fundația Tezaurul Sacru al Religiilor, simpozionul a fost onorat de lideri ai F.C.E.R. și C.E.B. Au fost rostite cuvinte de salut din partea Guvernului (consilier **Klárík Attila**), Parlamentului (deputat **Ioan Aurel Rus**), Ambasadei Bulgariei (consilier **Stanimir Petkov**), Ambasadei Irakului (consilier **Mohamad Jawad**), Ambasadei Serbiei (consilier **Mira Nicolici**).

„Pacea este numele lui Dumnezeu“

Cauza amoralității este, în opinia publicistului **Țicu Goldstein**, „lupta pentru supraviețuire, mai puternică decât cooperarea“. Imperfecțiunea omului a fost explicată cu unele texte cabalistice, conform cărora Dumnezeu a creat 24 de lumi, de care a fost nemulțumit, distrugându-le, iar după crearea celei actuale ar fi exclamat: „Măcar asta să țină!“.

Distorsionări ale eticii în fundamentalism

Au existat intervenții din diverse unghieri: ● **sociologic**: unitate în diversitate (av. **Iulian Sorin**); respectul libertății religioase (dr. **Hary Kuller**) ● **politic**: conflict există doar între unii reprezentanți ai religiilor (ambasador **Urian Szidar**) ● **medical**: supraviețuirea prin reîntoarcere la sacralitate (prof. univ. dr. **Constantin Dumitru**); terapia pe cale spirituală a celor dependenți de drog (dr. **Elena Preda**, intervenție prezentată de consilier de comunicare **Carolina Stanciu**); terapie mistică (prof. **Aurel Simionescu**) ● **educațional**: tineretul și etica (av. **Ida Schotek**); crearea, în România, a unui grup transnațional de reflecție (scriitorul **Corneliu Leu**); bararea agresivității prozelite a unor secte religioase (scriitorul **Nicolae Grigore Mărășanu**); proiectul unui Parlament transnațional al religiilor (publicist **Gh. Manea**); importanța trăirii religioase (preot prof. dr. **Gh. Drăguțin**); Dumnezeu, Adevărul, Inteligența se află în inimă (publicist **Contele Incappucciato**). Intervențiile Î.P.S. **Ioan Robu**, Arhiepiscopul Romano-Catolic de București, consilierului parlamentar **Geo Stroe**, profesorelor **Rodica Stănculescu** și **Viorea Marcu**, de la Colegiul Național „Octavian Goga“ din Sibiu, au fost citite de ec. **Marcela Ghiulbenghian**, președinte al Fundației „Tezaurul Sacru al Religiilor“.

În numele Fundației Internaționale „Omenia“, președintele ei, **Minodora Ilie**, a decernat *Diplome de Onoare* economistei **Marcela Ghiulbenghian**, scriitorului **Toma George Măiorescu**, preotului prof. univ. dr. **Al. Stan**, consilierului la Comisia U.N.E.S.C.O. pentru România, **Corneliu Ursu**. Fie ca asemenea reuniuni să sensibilizeze mai puternic opinia publică.

E. SUHOR

Pentru ca acest dialog să poată exista, trebuie găsite elementele unificatoare [...] menite să spulbere animozitățile și prejudecățile, menținute și perpetuate de ignoranță, care sunt, în primul rând: 1) credința în același Tată Cereșc; 2) aceeași obârșie avrahamică și 3) dorința de a întemeia Pacea universală și dragostea adevărată față de semenii. „Judaismul, Creștinismul și Islamul sunt trei religii avrahamice și formează împreună mișcarea mondială monoteistă, orientată etic, de origine semită din Orientul Apropiat și având un caracter profetic ce se deosebește fundamental de religiile Indiei și Chinei din punct de vedere al originii și structurii“ - scrie marele exeget și teolog german Hans Küng. La cel de-al doilea Conciliu al Vaticanului, între anii 1962-1965, Biserica Catolică a recunoscut că ea nu ar putea fi concepută „fără Avraam și poporul său“. În lumina acestor clarificări de concepte, Hans Küng conchide asupra necesității unui „trialog“ între evrei, creștini și musulmani [...].

Această nevoie genuină a unui dialog îmi amintește de un eveniment istoric revelator și pilduros [...], petrecut în urmă cu aproape 500 de ani, pe la începuturile Inchiiziției spaniole. Pentru a accelera prin constrângere convertirea evreilor și a musulmanilor din Spania catolică, se organizau predici și dispute religioase, la care aceștia erau obligați să participe. Disputa cea mai celebră s-a organizat la Tortosa. Ea a durat peste doi ani. În perioada februarie 1413 - noiembrie 1414, la ea au fost obligați să-și aducă aportul, prin participare și susținerea argumentelor, o întreagă adunare de rabini erudiți, dintre care s-a distins [...] Don Vidal Benveniste ibn Labi din Zaragoza. La acest duel dialectic, ce a întrunit 68 de dispute în controversă, cu argumente erudite, rolul de călău spiritual l-a îndeplinit un proaspăt convertit prin botez, Iosua Lorqui -

Elementele unificatoare ale unui dialog interconfesional

devenit acum Geronimo de Santa Fé -, specializat în diferite teme teologice în legătură cu mesianitatea lui Iisus. Discuțiile, care amenințau să nu se mai termine, au fost curmate brusc prin ordinul dat de Benedict XIII - anti-Papa din Avignon - de a se confisca Talmudul. Gonzalo de Santa Maria, fiul lui Burgensis - un alt evreu convertit la catolicism - capătă misiunea de a duce la îndeplinire această însărcinare. Se întâmplă un miracol salvator, care, chiar dacă nu a permis continuarea dialogului cu argumentele înțelepciunii și erudiției, a îngăduit neînvinșilor erudiți pe arena disputelor dialectice să fie cruțați de soarta pe care le-o rezerva Inchiiziția în asemenea situații. Papa Martin V a anulat, în 1419, prin-o Bulă Papală, dispozițiile luate contra evreilor [...]. Bula Papală începea cu următoarele cuvinte: „Deoarece evreii au fost făcuți după chipul și asemănarea lui Dumnezeu și vor fi izbăviți, hotărâam, după pilda predecesorilor noștri, ca să nu fie jigniți în legile, drepturile și moravurile lor, nici să fie împinși cu sila la botez, nici să fie constrânși a purta noi semne distinctive, nici să fie stingheriți în relațiunile lor normale cu creștinii“ [...]. Convertirea evreilor avea, însă, efecte contrare așteptărilor lor. Vechea nobilime catolică vedea în noii botezați concurenți serioși, pornind contra lor o luptă aprigă și fătisă [...].

Dialogul înseamnă deschidere, sinceritate, liberul schimb de opinii într-o atmosferă de profund respect și înțelegere mutuală, frățietate, toleranță, empatie și dragoste. Se vorbește tot mai frecvent de ecumenismul avrahamic, motivat exegetic de profundele argumente ale rădăcinilor comune ale celor trei religii monoteiste. Mai mult ca oricând, dialogul va readuce înțelegerea și pacea, singurele în măsură să elimine conflictele și tensiunile, exacerbate de interese și sentimente ostile atavice, ce scapă rațiunii, gândirii lucide.

Prof. univ. dr. CAROL FRIEDMANN

VICTOR BĂRLĂDEANU z.l. - reper spiritual

Cum să ne plecăm capetele, ascultând un imaginar recviem, în fața omului, cărturarului, creatorului, directorului de opinie **Victor Bărlădeanu** z.l.? Sunt oameni a căror activitate cotidiană tumultuoasă ni se pare atât de firească, încât o considerăm ca având aceeași natură cu trecerea anotimpurilor. Abia dispariția lor ne dezvăluie opera lăsată în urmă, statura lor continuând să crească an de an, generație după generație. Un astfel de om a fost, este **Victor Bărlădeanu** z.l. Un om despre care nu se poate vorbi la trecut, pentru că face parte din familia spiritelor alese ale culturii românești. Zecile de cărți pe care le-a scris o atestă. Dar, poate, schița bibliografică este mai elocventă decât epitaful. Mă gândesc la cărți de reportaj (*Panoramic trotușan*; *Chipuri și măști*; *Responsabilitate și destin*; *Martor în timp*), literatură S.F. (*Operația Psycho*; *Exilatul din Planetopolis*), piese de teatru (*Dansatoarea, gangsterul și necunoscutul*; *Drum bun, scumpul nostru astronaut*), proză (*Cei care caută, cei care gâscesc*; *Peisaj cu mori de vânt*), spectacole de estradă (*Nu aduce ziua ce aduce noaptea*; *Cosmodromul veseliei*; *Cine-a născocit iubirea*), libret de operă (*Interogatoriu în zori* și *Challenger*).

Se spune că poezia este a zorilor și a amurgului. **Victor Bărlădeanu** a fost poet toată viața și volumul de poezie *Orologiu scufundat* este chiar chintesența poeziei-substrat al ființei-care-dăinuie. A publicat mii de articole - nu puține, în paginile „Realității Evreiești“. A fost un statornic colaborator al revistelor literare, o prezență consecventă în presa de limbă română din Israel. A susținut nenumărate conferințe pe teme iudaice în

Capitală și în țară. A avut un vis: să familiarizeze mai intens societatea românească cu realitățile Israelului cultural. Vis devenit realitate după '89, când a inițiat și organizat Asociația Culturală de Prietenie România-Israel, fiind, tot timpul, secretar general. A fost distins cu Placheta Asociației Mondiale a Evreilor Originari din România, decorat cu Medalia de Onoare a Asociației Mondiale a Jurnaliștilor „Meritul Cultural“, în grad de ofițer categoria A - Literatură. A fost unul dintre membrii fondatori ai Societății Scriitorilor Români. Un astfel de om, soț, tată, bunic exemplar, care a crezut cu tărie că armonia trebuie să se instaleze în viața societății și a fiecăruia dintre noi, este hărăzit să rămână un reper moral și cultural pentru generațiile următoare.

Nucleul unui viitor medalion

A fost ideea care s-a desprins din cuvintele rostite la catafalcul său, de la Cimitirul Giurgiului, de fostul și actualul președinte de onoare al Asociației Culturale de Prietenie România-Israel (A.C.P.R.I.), acad. **Răzvan Theodorescu** și, respectiv, av. **Constantin Vișinescu**; gânduri-prinos de recunoștință și admirație pentru cel care a fost sufletul multor acțiuni menite să apropie mai adânc lumea românească de realitățile Israelului artistic și științific. Despre eferescența spirituală care l-a caracterizat, despre spiritul combativ și comprehensiv al unui om, artist, terapeut social, de care l-a legat o prietenie de 50 de ani, a vorbit maestrul **Vișinescu**. Rememorând primele zile din iarna lui '90, când **Victor Bărlădeanu** l-a rugat să vină în fruntea A.C.P.R.I., propunere acceptată de acad. **Răzvan Theodorescu**, vorbitorul a destăinuit motivele care l-au făcut să spună „da“: a înțeles că are în față un om care a știut să realizeze lucruri greu de conceput pentru cineva care a lucrat la „Scânteia“; o informație onestă, o adresare inimoasă. L-a câștigat și cauza: strângerea legăturilor

culturale între Israel și România. „A fost un evreu român și un român evreu de mare calitate“, a spus primul președinte executiv al A.C.P.R.I., devenit, apoi, președinte de onoare. Compozitorul **Doru Popovici**, cu care a colaborat frecvent, cu deosebire, la cantatele „In memoriam Auschwitz“ și „In memoriam Benjamin Fundoianu“, a evidențiat vasele comunicante între literatură și muzică. Un alt compozitor, **Șerban Nichifor**, a vorbit despre colaborarea sa cu poetul **Victor Bărlădeanu** la ciclurile de lieduri „Remember“, dedicat victimelor Holocaustului, și „Challenger“.

Evocările conturau schița de portret: ● „Un om care, prin spirit organizatoric, a contribuit mult la strângerea relațiilor româno-israeliene“ (președintele Camerei de Comerț și Industrie România-Israel, **José Iacobescu**) ● „Un dăruit al scrisului, care s-a consacrat binelui oștesc“ (senator **Ion Iliescu**) ● „Un gazetar de mână întâi, unul dintre seniorii presei românești, fidel, toată viața, unor valori care l-au marcat, un om de atitudine“ (scriitorul **Radu F. Alexandru**).

Președintele C.E.B., ing. **Osly Lazăr**, s-a referit, din perspectiva învățturii iudaice, la semnificația moștenirii spirituale **Victor Bărlădeanu**. Președintele F.C.E.R., deputat dr. **Aurel Vainer**, a făcut aprecieri de ordin social (A.C.P.R.I. - o carte de vizită) și comportamental (modelul uman **Victor Bărlădeanu**).

În numele ei personal și al familiei, al copiilor și nepoților, soția celui plecat dintre noi, **Veronica Bărlădeanu**, a mulțumit pentru cuvintele de îmbărbătare și pentru omagiile aduse scriitorului, publicistului, omului de acțiune **Victor Bărlădeanu** z.l. Serviciul divin a fost oficiat de **Maximilian Kertesz**, **Zvi Haskal**, **Adolf Fătu**. Florilor care au acoperit catafalcul le adăugăm florile gândului nostru îndoliat pentru vechiul prieten și colaborator al „Realității Evreiești“.

IULIA DELEANU

În memoria lui **Victor Bărlădeanu** z.l., la plecarea sa dintre noi - opt versuri înfierând orice „masacru de nevinovăție“. **Victor** le intitulează:

Bruegel

Masacrul inocenților e-n toi / cu șuier de securi și de topoare / și moare-n fiecare dintre noi / un inocent și-o brumă de candoare.

Se stinge vag în cerul mut și gol / un strigăt năucit ca o stafie / și-aducem fiecare un obol / masacrului de nevinovăție.